

SKÖTSELPLAN

för

NATURRESERVATET SKÄRVA

i Karlskrona kommun

INNEHÅLL

I. Allmän beskrivning

- 1 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 1.1 Gällande planer m.m.
 - 1.2 Naturförhållanden
 - 1.3 Kulturhistoriska förhållanden
 - 1.4 Tidigare markanvändning
 - 1.5 Nuvarande markanvändning
 - 1.6 Tillgänglighet
 - 1.7 Källuppgifter

II. Plandel

- 2 SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN
 - 2.1 Övergripande målsättning
 - 2.2 Generella riktlinjer
 - 2.2.1 Hävd av parkområde
 - 2.2.2 Hävd av skogsområden
 - 2.2.3 Hävd av betesmarker
 - 2.2.4 Hävd av åkermark
 - 2.2.5 Skötsel av alléer
 - 2.2.6 Skötsel av skogsbryn
 - 2.2.7 Faunavård och jakt
 - 2.2.8 Fiske
 - 2.2.9 Skötsel av byggnader
- 3 ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIV
 - 3.1 Allmän målsättning
 - 3.2 Tillgänglighet
 - 3.3 Renhållning
 - 3.4 Information
- 4 TILLSYN
- 5 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER
- 6 FINANSIERING
 - 6.1 Ekonomisk plan
 - 6.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bilagor

1. Skötselplanekarta
2. Karta över friluftsanordningar
3. Laga skifteskarta för Verstorp 1830
4. Ekonomisk karta från 1920
5. Ekonomisk plan

I. Allmän beskrivning

1 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

1.1 Gällande planer m.m

Strandskydd

Strandskydd enligt 15 och 16 naturvårdslagen gäller inom del av reservattet.

Riksintresse för naturvård och kulturminnesvård

Området är av riksintresse för naturvården enligt naturvårdsverkets beslut 1988-07-17, och för kulturmiljövård enligt riksantikvarieämbetets beslut 1987-11-05.

Byggnadsminne

Skärva herrgård med tillhörande park är avsatt som byggnadsminne 1976-02-03 men ingår inte i naturreservatet. Särskild vårdplan finns för byggnadsminnet.

1.2 Naturförhållanden

Geologi

Berggrunden utgörs av granit och blekingsk kustgnejs. Berget uppvisar på flera ställen markerade klippbildningar och branta stup. Ofta är dessa stup orienterade i nordnordostlig-sydsydvästlig riktning. Området når som högst ca 30 meter över havet.

De lösa avlagringarna utgörs i de lägre liggande delarna av finkorniga sediment och i övrigt av morän.

Kulturlandskapet

Skärva har sannolikt fått sitt namn efter de många blocksamlingar, skärv, som finns inom området.

Delar av betesmarkerna brukades tidigare som åker, medan andra, inklusive vissa stränder, är naturbetesmarker. Även delar av skogarna betas eller har betas. Delar av Korpanabben har hagmarkskaraktär, medan andra betade skogar har slutet trädskikt och därmed en klen gräsvegetation. Områden som tidigare har betats, t ex avenboksplatan öster om Skärva gård, har vuxit igen.

Vegetation

Skärva är starkt påverkat av sitt sydliga läge och närheten till havet, vilket ger ett mildt vinterklimat. Skogarna domineras av bok och ek. Här finns även bestånd av lind samt inslag av andra ädla lövträd som alm, ask och lönn. Lind finns ofta på f.d. inägomarker medan alm är koncentrerad nära gårdarna. Arter som idegran och murgröna gynnas av de milda vintrarna.

Inom området finns såväl alkärr som torra hällmarker med tallskog.

Floran

Fältskiktet i lövskogarna domineras av buskstjärnblomma, skogsbingel, lundslok och myskmadra. I ekskogarna är buskstjärnblomman vanligast, medan det i ängsbokskogen och andra rika ädellövskogar finns en yppig vår- och försommarflora med vitsippor, lungört, tandrot, stinksycka och sårläka. Vidare förekommer bredbladiga gräs

som bergslok och lundelm samt liljekonvalje, stor blå-klocka, humleblomster, storrams, vippärt och ängsskära.

Sällsynta och skyddsvärda svampar

Vedlevande svampar inom Skärvaområdet har inventerats av Sture Marklund 1988. Bland de tickor som lever på bok kan nämnas Skillerticka (*Inonotus cuticularis*), *I. nodulosus* och Jätteticka (*Meripilus giganteus*), som alla är av stort naturvårdsintresse.

Bland ektickorna kan Oxtungsvamp (*Fistulina hepatica*), Tårticka (*Inonotus dryadeus*) och Svavelticka (*Laetiporus sulphureus*) framhållas som särskilt intressanta. De båda första är sällsynta och knutna till gamla ekar. Den tredje arten förekommer också på andra trädslag. I svaveltickan finns dessutom ofta en intressant skalbaggsfauna.

På döda lindgrenar växer den sällsynta *Datronia stereoides* och på hassellågor den likaledes sällsynta *Sammetstickan* (*Trametes pubescens*) och på granlågor den mycket sällsynta *Gloeophyllum abietinum*.

Praktskål (*Aleuria rhenana*) upptäcktes som ny art för Sverige vid Skärva år 1967 (Andersson 1992).

Lavar

Lecanora glabrata växer i soliga lägen på gamla bokar. *Catinaria laureri* är en i Sverige exklusiv bokepifyt som föredrar gamla bokar. *Pertusaria Wulfenii* växer på äldre bokstammars syd- eller västsida, medan *Opegrapha viridis* växer på nordsidan av bok- och avenbok.

På grov ekbark vid herrgården växer *Lecanactis amy-lacea* och på skuggsidan av gamla ekar *Arthonia impolita*.

Djurliv

Bland däggdjuren märks främst rådjuren, som finns med en god stam. I övrigt förekommer bl a mård inom området.

Flera arter av fladdermöss utnyttjar ihåliga träd och byggnader för övervintring eller som yngelplatser.

Fågelfaunan domineras av de vanliga lövskogsarterna bofink, lövsångare, trädpiplärka och mesar. Stenknäck stjärtmes och mindre hackspett har säkra tillhåll inom området. Kattugglan hör till områdets nattliga karaktärsarter.

I havet utanför Skärva förekommer under vinterhalvåret tidvis stora flockar av sjöfåglar, främst vigg. I strändernas vassområden finns bl a skäggdopping och sot-höna.

Sandödlor förekommer inom området. I småkärr och våtområden finns flera groddjur, bl a långbensgrodan.

Det lägre djurlivet är av stort intresse, särskilt de arter av vedlevande skalbaggar som är beroende av stora grova träd. Följande arter har noterats av Marklund (1988).

Hotade skalbaggar

Allecula rhenana (akut hotad) lever i gamla, ihåliga lövträd, främst bok, men har även hittats på ek och lönn. Förekommer i Sverige sällsynt och lokalt i Skåne,

Blekinge och Småland.

Agrilus biguttatus (sårbar) är funnen i sydöstra Sverige upp till Uppland. Den lever under och i tjock ekbark, gärna på grova solexponerade stammar och stubbar efter nyligen döda träd av grövre dimensioner.

Ekoxen (*Lucanus cervus*), som främst lever i gamla ihåliga ekar eller ekstubbar (hotkatekori 3 = sällsynt).

1.3 Kulturhistoriska förhållanden

Herrgårdsbyggnaden på Skärva, det originellt byggda huset som numera är byggnadsminne, uppfördes av Fredrik Henrik af Chapman som förvärvade området 1785. Byggnadsminnet ingår inte i reservatet men är dock av väsentlig betydelse för förståelsen av markanvändningen i området.

Av betydande kulturhistoriskt värde är även herrgården i Verstorp med tillhörande park. Herrgården jämte närliggande byggnader ingår inte i reservatet. Parken har anlagts av amiral Otto Nordensköld under 1800-talet.

1.4 Tidigare markanvändning

På Skärva fanns fram till 1960-talet en fruktodling. Odlingens omfattning på 1930-talet framgår av bilaga 4.

Trädgårdsodling har varit en viktig näringsgren på Skärva alltsedan 1700-talet. Även åkerbruk och boskapskötsel har förekommit. Bl a har delar av avenboksplatån utgjort svinbetesmark.

Herrgårdsbyggnaden krävde tillsammans med omgivande parkområden åtskillig skötsel. Ännu fram till omkring 1950 skulle bl a gångarna räfsas regelbundet och parksoffor skulle årligen sättas ut på särskilda platser.

Vid mitten av 1940-talet bodde ett 50-tal personer inom Skärva. Förutom ägarfamiljen fanns en ladufogde, en ladugårdskarll samt trädgårdsmästare, drängar och hantverkare samt deras familjer. Inom området fanns även Skärva stationshus.

1.5 Nuvarande markanvändning

Markerna på Skärva brukas främst för bete och åkerbruk. Vissa gallringar förekommer i skogsbestånden, men aktivt skogsbruk bedrivs ej.

1.6 Tillgänglighet

Skärva är lätt tillgängligt med bil eller med cykel eller till fots. Buss från Karlskrona eller Nättraby stannar vid E 22.

Vägen från E 22 till Verstorp är enskild väg med statsbidrag.

Från Nättraby finns en iordningställd vandringsled till Skärva.

Sommartid har ibland även anordnats turistresor med båt.

1.7 Källuppgifter

Andersson, Olof. 1992. Praktskål, *Aleuria rhenana*, ny för Sverige. Svensk Botanisk Tidskrift 86:1-5.

Barup K & Edström M. 1988. Lantstället Skärva. Lund.

- 1990. Skärva, iscensättningen av ett lantställe. Byggförlaget.

Gustavsson, Roland. 1991. De försvinnande lundarna. Blekinges Natur 1991.

Marklund, Sture. 1988. Lägre flora och fauna inom Skärvaområdet. Länsstyrelsen i Blekinge län.

Nylander, Carl-Erik. 1980. Blekinges kustområde mellan Nättraby och Karlskrona. Blekinges Natur 1980.

- Länsstyrelsen i Blekinge län (koncept).

Riksantikvarieämbetet 1980. Vårdplan för Skärva 1:1.

Sarlöv-Herlin, Ingrid. 1990. Skärvalandskapet. Blekinges Natur 1990.

- 1991. Park och natur på Skärva. Historik, vegetationsstudier, skötsel. Stad och land. Sveriges lantbruksuniversitet nr 92/1991.

Skogsstyrelsen. 1984. Floravård i skogsbruket - Artdel.

Skogsstyrelsen. 1986. Faunavård i skogsbruket - Den lägre faunan.

Statens naturvårdsverk. 1988 och 1995. Fastställda listor över hotade, sällsynta och hänsynskrävande djur- och växtarter i Sverige.

II. Plandel

2 SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

2.1 Övergripande målsättning

Målsättningen med reservatets skötsel skall vara att bevara, och om möjligt öka, de botaniska, zoologiska, ekologiska och kulturhistoriska värden som finns i herrgårdsskapskapet och i ädellövskogen samtidigt som områdets naturskogskvaliteter och skönhetsvärden bevaras.

2.2 Generella riktlinjer

Den i skötselplanen planerade användningen av landarealen (ca 160 ha) fördelar sig enligt följande:

Åker, inkl slätter- och betesvall:	ca 51 ha
Kultiverad betesmark:	ca 6 ha
Naturbetesmark:	ca 53 ha
därav havsstrandäng:	ca 4 ha
öppen hagmark:	ca 19 ha
ekhage:	ca 4 ha
ädellövshage:	ca 10 ha
betad skog:	ca 16 ha
Äng (naturlig slättermark):	ca 2 ha
Skog (som inte betas):	ca 48 ha,
varav ca 33 ha till fri utveckling	

Följande generella skötselåtgärder skall gälla inom naturreservatet.

2.2.1 Hävd av parkområde

Parken vid Verstorp skall ha karaktär av lundartad park med större, glest stående träd eller trädgrupper och med en undervegetation av hasselknippen så att en rik lundflora bevaras. Grova och karaktäristiska träd, t ex ett stort lärkträd eller raden av hästkastanjer, skall gynnas. Områdets kulturhistoriska värden skall framhävas.

2.2.2 Hävd av skogsområden

De lövskogsområden, som i skötselplanen anges som lundar, skall skötas genom återkommande gallringar med syfte att gynna grova och på annat sätt karaktäristiska träd. Träd som kan vara hemvist för hotade eller sällsynta vedsvampar, insekter m.m. skall sparas. Avsikten skall vara att åstadkomma eller bibehålla en flerskiktad ädellövskogstyp med vidkroniga storträd, ett mellanskikt av utvalda yngre träd och hasselbuskar, samt en rik markflora i våraspekten. Skötseln av denna naturtyp underlättas om ett lätt bete kan ske, så att slyuppslag hålles efter.

Inom vissa skogbevuxna områden skall, för att bevara och ytterligare öka den biologiska mångfalden, inga skogliga åtgärder vidtas. Andra delar skall däremot betas under kortare eller längre del av året.

Avverkning eller utforsling av virke får inte ske vid sådan tidpunkt, eller på sådant sätt, att markskador kan uppkomma.

2.2.3 Hävd av betesmarker

Betesmarkerna bör ges ett väl avvägt betestryck med hänsyn till vegetation och årsmån. Beteseffekterna bör noga följas och djuren skall flyttas om mark eller vegetation riskerar att skadas av för hårt betestryck. Detta gäller i synnerhet i skogsområden som saknar heltäckande gräsvål. På strandängar och öppna naturbetesmarker krävs ett relativt högt betestryck. Nötkretur, som betar långt ut i det våta, bör användas på strandängarna. I övrigt kan även andra djurslag komma ifråga. Betning med hästar skall undvikas i lundar och hagar under höst och vinter då risk finns för gnagskador på träd och buskar.

Naturbetesmarkerna får inte gödslas. Ev stödutfodring skall ske på åkermark eller kultiverad betesmark.

Betesmarker som i sen tid (de senaste 10-20 åren) har varit uppodlade kan omföras till vall eller åker.

2.2.4 Hävd av åkermark

Strävan skall vara att bevara eller återskapa ett rikt mikroliv i jorden. Även humushalten bör hållas på en relativt hög nivå. För att uppnå dessa mål bör strävan vara att använda ett minimum av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel. Gödsling bör ske med organiska gödselmedel eller genom gröngödsling.

2.2.5 Skötsel av alléer

Äldre alléträd skall hållas vid liv så länge som möjligt genom att omgivande, konkurrerande träd tas bort. Återplantering av nya alléträd av ädla lövträd eller tillvaratagande av naturligt uppkomna träd bör göras i luckor efter träd som avverkats eller fallit av åldersskäl.

Beskärning eller hamling av alléträd skall normalt inte göras, såvida det inte är bästa sättet att rädda eller förlänga ett träds liv.

Döda stammar och stubbar, som bedöms vara värdefulla för djurlivet skall få stå kvar.

2.2.6 Skötsel av skogsbryn

Röjning och gallring av bryn mot åkermark eller utefter småvägar skall göras så att slyuppslag så långt möjligt undvikas. En zon med buskar, t ex slån, nypon eller hagtorn, bör eftersträvas i bryn mellan öppen mark och skog. Diken bör dock hållas fria från buskar. Även stenmurar bör hållas fria från buskar.

Vissa bryn, t ex där god sikt är angelägen från landskapsbildssynpunkt, kan skötas genom slåtter, eventuellt med bevarade enstaka stora träd. Slåttern bör utformas så att florans gynnas. Det slagna gräset skall tas bort. Lämplig tidpunkt för slåtter är högsommaren, eller om hundkex förekommer, i månadsskiftet maj-juni.

2.2.7 Faunavård och jakt

Jakten regleras inte av reservatsföreskrifterna.

Då området är avskuret från skogsområdena norrut genom viltstaket utmed europaväg 22 bör särskilt stammarna av rådjur och älg så långt möjligt följas med avseende på populationsstorlek m.m. Stödutfodring av viltet bör

inte ske annat är som en ren djurskyddsåtgärd.

2.2.8 Fiske

Fisket regleras inte av reservatsföreskrifterna.

2.2.9 Skötsel av byggnader

En sjöbod finns inom skötselområde 29. I övrigt ingår inga byggnader i reservatet. Ändring av byggnadens exteriör får inte ske utan länsstyrelsens tillstånd. Byggnaden får inte heller ändras för att tillgodose ett väsentligen annat ändamål än det vartill byggnaden tidigare varit använd (16 § naturvårdslagen). Markägaren har uppgett att sjöboden används som förvaringsplats för båttillbehör och fiskredskap samt som omklädningsrum för badande, övernattningsrum i stället för tält och som lekstuga.

2.3 Skötselområden och åtgärder

Skötselområde 1 Kastanjeallén med omgivning, 2 ha

Beskrivning: Allé med hästkastanje och, inhemska, ädla lövträd såsom ask, alm eller lönn. Öster om vägen finns lövskog med enstaka grova ekar och bokar. Förekomst av svavelticka.

Mål: Allé med ädla lövträd samt en lundartad lövskog.

Åtgärder: De gamla alléträden hålls vid liv så länge som möjligt. Träd som inkräktar i alléträdens kronor tas bort. I luckor tillåts andra spontant uppkomna och väl placerade lövträd att växa upp till nya alléträd. Grova träd i området gallras fram.

Återkommande röjningar av sly.

Området som tidigare använts som soptipp städas.

Skötselområde 2

Området utgörs av byggnadsminnet Skärva och ingår inte i naturreservatet. Särskild vårdplan finns för byggnadsminnet.

Skötselområde 3 Bokskog, 5,5 ha

Beskrivning: Bokskog med förekomst av ek och avenbok. I fältskiktet dominerar vitsippor, vidare förekommer buskstjärnblomma, tandrot, lundgröe och harsyra. Delar av marken är helt fältskiktslös. Förekomst av svavelticka.

Mål: Lövskog med dominans av bok. Lågor och döda träd skall finnas. Skugga och fuktighet skall bevaras i anslutning till grova bokar, så att lämplig miljö för vedinsekter m fl organismer alltid kvarlämnas.

Åtgärder: Försiktiga gallringar, främst för att gynna stora träd och den biologiska mångfalden.

Skötselområde 4A 6 ha

Beskrivning: Två storblockiga delområden med bok, ek och avenbok. Inom området finns också hällmarkspartier med enstaka tall. I den södra delen finns ett kärr där viss utfyllnad har skett.

Mål: Orört område som kan fungera som tillflyktsort för bl a vedlevande insekter. Området skall även kunna fungera som en spridningsväg för vedlevande organismer

mellan område 3 och 13.

Åtgärder: Inga, utöver försiktig uppgrävning av avfall i kärret.

Skötselområde 4B Avenbokplatån, 4 ha

Beskrivning: Ädellövskog med avenbok och glest stående grova bokar och ekar. Fältskiktet är av varierande utseende. Inom rikare delar förekommer bl a tandrot.

Mål: Lund.

Åtgärder: Försiktiga gallringar i avenboksbeståndet. Grova träd kvarlämnas. Vidare skall partier med impediment eller skog på grund och stenig mark lämnas orörda. Viss gallring bör göras invid ekonomibyggnaderna i den västra delen för att framhäva de stora träden och de mäktiga stenblocken.

Skötselområde 4C 1 ha

Beskrivning: Bokskog med inslag av ek, al och avenbok som gränsar till det storblockiga området inom 4A. Den västra delen utgörs av tidigare odlad mark som genomrinner av utloppsdiket från kärret.

Mål: Lund. Blandlövbestånd med bevarande av karaktäristiska och grova träd samt artrik brynzon.

Åtgärder: Försiktig gallring för att gynna stora träd eller udda trädslag, bl a sälg.

Skötselområde 5 Östra lunden, 3,5 ha

Beskrivning: Lövskogsområde med ask, bok, alm och hassel. I fältskiktet lungört, tandrot, vitsippor. Vid allén växer vedsvampen jätteticka.

Mål: Lund och, på lämpliga delar, löväng.

Åtgärder: Lundskötsel, d v s försiktiga gallringar. Ev stängsling och efterbete med nöt tillsammans med intilliggande områden.

Eventuellt lövängsskötsel med slätter och hamling av bl a ask på tidigare slättermarker.

Skötselområde 6 Norra lunden, 2 ha

Beskrivning: Lövskogsområde med bok, björk, ek, hassel och avenbok. Rik markflora med bl a lungört, vitsippa och buskstjärnblomma. Förekomst av vedsvampen Inonotus nodulosus.

Mål: Lund, som ev. kan betas efter midsommar.

Åtgärder: Lundskötsel, d v s försiktiga gallringar. Ev. stängsling och efterbete med nöt tillsammans med intilliggande områden.

Skötselområde 7 Oxabacken, 5 ha

Beskrivning: Lövskogsområde, delvis med stora block. En mindre öppning i skogen med biodling. En mindre p-plats.

Mål: Lund. Ev. bete efter midsommar.

Åtgärder: Lundskötsel, d v s försiktiga gallringar eventuellt i kombination med inhägnad av området och bete under sommaren och hösten.

Skötselområde 8 Åkerholme norr om Skärva gård, 1 ha

Beskrivning: Åkerholme med bergimpediment, grova ekar m.m.

Mål: Åkerholme med ädla lövträd.

Åtgärder: Inga, bortsett från viss röjning i kanterna och kring större träd.

Skötselområde 9 Verstorpslunden, 4,5 ha

Beskrivning: Park, anlagd på trädbevuxen ängs- och hagmark, med rester av gångvägar och en allé av hästkastanjer. En grov lärk. Mycket frodig mark med uppslag av asksly. I den västra delen finns bokskog och hållmarker. I sluttningen mot trädgården finns ett antal stora buskage. Rik flora med bl a tandrot och skogsbingel samt förekomst av vildtulpan i det södra brynet.

Mål: Lundartad park med större, glest stående träd eller trädgrupper och med en undervegetation av hasselknippen. Buskagen i sluttningen mot Verstorps gård skall lämnas kvar. På hållmarksområdet bör vissa utsiktsplatser bevaras, men i övrigt skall inga åtgärder göras där.

Åtgärder: Vissa av de fortfarande vitala större träden väljes ut och huggs fria. Trädgrupper av bl a avenbok gallras fram på samma sätt. Kastanjeallen skall försiktigt frihuggas. Vid alla åtgärder måste tillses att krontaket inte öppnas för mycket så att slyuppslaget av ask m.m. blir onödigt stort eller så att risken för stormfällningar ökas väsentligt.

Skötselområde 10 Korpanabben, 10 ha

Beskrivning: Ädellövskog med grova ekar, lind, björk m.m. Bergigt med flera branta stup. Öppen kulturbetesmark. Området ingick tidigare i Trantorps södra inäga men hör numera till Skärva.

Mål: Hagmark med grova ekar samt andra befintliga trädslag samt öppen kulturbetesmark, vall eller åker. Lindar, som visar områdets tidigare inägokaraktär, bevaras.

Åtgärder: Bete och försiktiga gallringar. Eventuellt åkerbruk på kulturbetesmarken.

Skötselområde 11A, 6 ha

Beskrivning: Ädellövskog och öppen kulturbetesmark som tidigare tillhört Trantorps inägomark. Under senare år har hela området betats av nötkreatur. Upplöst grässvål med en flora av bl a tandrot, skogsbingel och lundslok.

Mål: Betad ädellövskog. Kulturbetesmarken bibehålles öppen.

Åtgärder: Lätt bete. Inga avverkningar i trädbeståndet. Eventuellt åkerbruk på kulturbetesmarken.

Skötselområde 11B, 10 ha

Beskrivning: Del av tidigare inägomark, som betas. I området ingår ädellövskog, hållmarker, strandängar och öppen betesmark på tidigare åker. Den tidigare åkermarken är kvävepåverkad med bl a förekomst av smörblommor. På strandängen finns bl a gulkämpar, havssälting, gåsört och tiggarranunkel. Måttlig mängd av blåsäv och en smal bård av bladvass längst ut mot vattnet.

Mål: Hagmark och öppna betade områden, inkl. en öppen strandäng.

Åtgärder: Bete. Bortröjning av alla björkar och alar på och i kanten av strandängen. Röjningar av strandängen och de öppna områdena vid behov. Försiktig gallring i hagmarken, varvid alla grova träd skall sparas.

Skötselområde 12, 3,5 ha

Beskrivning: Åker.

Mål: Åker, trädgårdsodling eller betesmark.

Åtgärder: Åkerbruk, trädgårdsskötsel eller bete.

Skötselområde 13, 21 ha

Beskrivning: Naturskog med bok, ek, avenbok samt klibbalkärr och hållmarkstallskog.

Mål: Orörd skog.

Åtgärder: Vattenståndet i kärret bör höjas något, i övrigt inga åtgärder.

Skötselområde 14, 1,5 ha

Beskrivning: Åker.

Mål: Åker.

Åtgärder: Åkerbruk. Ev stängsling och efterbete tillsammans med intilliggande områden.

Skötselområde 15, 1 ha

Beskrivning: Åker som kantas av stenvägar och äldre ekar.

Mål: Åker.

Åtgärder: Åkerbruk.

Skötselområde 16, 1 ha

Beskrivning: Åker.

Mål: Åker, alternativt trädgårdsodling.

Åtgärder: Åkerbruk. Stängsling och efterbete tillsammans med intilliggande områden. Eventuellt trädgårdsskötsel.

Skötselområde 17, 22 ha

Beskrivning: Åker.

Mål: Åker.

Åtgärder: Åkerbruk.

Skötselområde 18

Beskrivning: Åkerkant samt ädellövskogsområde mellan järnvägen och mindre väg.

Mål: Skogsområde och brynzon med varierande grad av slutenhet, delvis dominerat av buskar. Grova och karaktäristiska träd bevaras.

Åtgärder: Röjning samt ev. slåtter inom delar av området.

Skötselområde 19, 5 ha

Beskrivning: Kultiverad betesmark. Området har tidigare använts som åker och som fruktodling.

Mål: Åker eller betesmark, alternativt trädgårdsodling.

Åtgärder: Åkerbruk, trädgårdsodling eller bete.

Skötselområde 20, 1,5 ha

Beskrivning: Öppen betesmark, till viss del kvävepåverkad med bl a smörblomma. Mindre uppslag av aspsly.

Mål: Öppen naturbetesmark.

Åtgärder: Bete. Röjning av aspsly vid behov.

Skötselområde 21, 4 ha

Beskrivning: Hagmark och betad skog med bok, ek, al, lönn m fl trädarter. Rik vårflora med bl a lungört. Delar av området är fältskiktslöst.

Mål: Hagmark med flera trädarter som lind och ask. Det skall dock finnas möjlighet att, efter samråd med länsstyrelsen, återuppta trädgårdsodling inom området.

Åtgärder: Bete. Hästbete under höst och vinter skall undvikas. Gallring.

Skötselområde 22, 3,5 ha

Beskrivning: Naturbetesmark inkl. betad strandäng. På strandängen finns bl a gåsört, gulkämpar, svartstarr, strandkrypa, agnsäv och havssälting. Måttlig mängd av blåsäv och bladvass. På den torrare delen av området finns enstaka ekar, hassel, nypon och slån. Smörblommor, gråfibbla, johannesört, backklöver, prästkrage och smultron är några av områdets örter.

Mål: Öppen betesmark, alternativt trädgårdsodling på de höglänta delarna.

Åtgärder: Bete, helst med nöt.

Skötselområde 23 A, 5 ha

Beskrivning: Åker och kultiverad betesmark. I den övre åkerkanten finns vårklynne.

Mål: Åker, trädgårdsodling eller öppen betesmark.

Åtgärder: Bete, trädgårdsskötsel eller åkerbruk.

Skötselområde 23 B

Beskrivning: Område vid Verstorps gamla byplats med flera ruiner och vägområde. Slyuppslag av bl a ask.

Mål: Framhävande av den gamla byplatsen samt enstaka solitärer av förekommande trädslag, företrädesvis ask.

Åtgärder: Röjning för att gynna utvecklingen av utvalda solitärträd samt röjning vid gamla husgrunder.

Skötselområde 24, 2 ha

Beskrivning: Ädellövskog med ek, ask m fl. Fältskiktet består av delvis väl utbildad grässvål samt bl a ängskovall och buskstjärnblomma.

Mål: Ädellövskog.

Åtgärder: Bete. Restaurering av hagmarken genom relativt kraftig gallring.

Skötselområde 25 A, 2,5 ha

Beskrivning: Åkerholmar och öppen f d åker.

Mål: Hagmark med öppna områden omväxlande med trädbevuxna områden.

Åtgärder: Stängseluppsättning och bete.

Skötselområde 25 B

Beskrivning: Område mellan vägen vid Verstorp och stenmur bestående av öppen torräng, busksnår av bl a syren samt lövträd.

Mål: Vålhävdad område i anslutning till bebyggelsen i Verstorp och den gamla byplatsen.

Åtgärder: Slåtter och röjningar för att berara områdets kulturpräglade landskapsbild.

Skötselområde 26, 10 ha

Beskrivning: Åker. I västra kanten finns en zon med lövskog och en mindre granplantering.

Mål: Åker, alternativt trädgårdssodling. I västra kanten skall finnas ett lövskogsbestånd som ges förlängd omloppstid.

Åtgärder: Åkerbruk eller trädgårdsskötsel. Granplanteringen avverkas. Gallring av lövbeståndet.

Skötselområde 27, Prästriset, 0,5 ha

Beskrivning: Åkerholme med stort inslag av lind.

Mål: Träddunge med nuvarande trädslagsfördelning.

Åtgärder: Inga.

Skötselområde 28, 2,5 ha

Beskrivning: Naturbetesmark som dock är något kvävepåverkad.

Mål: Öppen naturbetesmark med åkerholme.

Åtgärder: Bete. Röjning vid behov. Röjning i allen vid vägen mot Sjuhalla. Luckor i allen ersättes med i första hand naturlig föryngring (lind, ask och ek).

Skötselområde 29, 6 ha

Beskrivning: Lövskog med öppna betesmarker, som dock är något kvävepåverkade. Skogen i områdets västra del utgörs av bok, ek, lind, lönn och avenbok. Fältskikt saknas delvis och utgörs på andra delar av vitsippor, harsyra, tandrot och skogsbingel.

En sjöbod och brygga finns vid stranden.

Mål: Hagmark med öppna områden och betad ädellövskog.

Åtgärder: Bete. Röjning av sly på öppna ytor och försiktiga gallringar av skogsområden, varvid grova och karaktäristiska träd, främst lindar, sparas.

Skötselområde 30, 2 ha

Beskrivning: Lindskog med inslag av ek och bok. Skogsbingel, lundgröe, liljekonvalje, vitsippa och buskstjärnblomma ingår i områdets flora. Hällmarkspartier ingår. En luftledning skär igenom området. Området har tillhört Verstorps inägomark och som spår sedan den tiden finns bl a en hamlad lind.

Mål: Orörd skog.

Åtgärder: Röjning av sly samt ev. gallring vid lindar i anslutning till ledningsgatan. Inga åtgärder i övrigt.

Skötselområde 31, 4 ha

Beskrivning: Östsluttning med bok samt hällmarksområden med tall. Området har naturskogskvaliteter med gammal

bok och högstubbar. Gränsar i väster till ett hygge med nyplanterad gran. Ett stort flyttblock utgör hörn i nordväst.

Mål: Orörd skog. Planterade granar kan tas bort. Den gamla stigen skall hållas framkomlig.

Åtgärder: Inga utom ev. röjning vid stigen.

Skötselområde 32, Vattenområde, ca 70 ha

Beskrivning: Vattenområde i Danmarksfjärden samt fyra mindre skär.

Mål: Orörda områden.

Åtgärder: Inga. Vattenprovtagningar bör ske för att kontrollera vattenkvaliteten.

3 ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIV

3.1 Allmän målsättning

Skärvas kulturhistoriska värden utgör tillsammans med naturen en stark attraktionskraft på många. Området utgör såväl ett viktigt närrekreationsområde i Karlskrona som ett intressant turistmål. Området kan även användas för vetenskapliga studier och vid undervisning. Besökare bör mötas av väl genomarbetad information och vägvisning. Områdets hävd får emellertid inte eftersättas p g a besöksströmmen. Förslitning eller störningar av naturen skall i första hand motverkas genom kanalisering av besökare till tåliga områden och bort från känsliga delar.

3.2 Tillgänglighet

Kanaliseringen av besökare bör ske genom anläggande av strövstigar. Dessa stigar skall ändras om behov finns för att förhindra slitage på mark och vegetation eller störningar för djurlivet.

Vägar

Vägen från E 22 förbi Skärva gård till Verstorps är enskild väg med statsbidrag och är således öppen för allmän trafik. Det kan övervägas om vägen skall stängas för obehörig trafik.

Det är angeläget att vägen mellan Skärva gård och Skärva herrgård behålles som grusväg.

Parkeringsplatser

En parkeringsplats med plats för ca 15 bilar finns inom område 7. Eventuellt kan parkeringsmöjligheterna i detta område behöva utökas.

Norr om Skärva gård skall finnas en vändplan.

Strövstigar

En vandringsled har anlagts under 1992 från Nättraby kyrka genom Skärvaområdet via Sjuhall och Stora Vörta. För underhållet av denna led ansvarar Karlskrona kommun. Bilaga 2.

3.3 Renhållning

För renhållningen av reservatet bör kommunen ansvara.

3.4 Information

Informationsskylt skall finnas vid parkeringsplatsen och vid vändplanen. Härtill bör kunna uppsättas mindre skyltar, A4-format, på lämpliga platser.

En enkel vägvisning skall finnas i anslutning till bebyggelsen vid Skärva och Verstorp.

Informationsfolder om områdets natur och kulturvärden bör utarbetas.

4 TILLSYN

För tillsyn av området svarar markägaren eller en av länsstyrelsen särskilt utsedd tillsynsman.

5 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Utförda skötselåtgärder skall dokumenteras av naturvårdsförvaltaren, eller i vissa fall uppdragstagaren.

6 FINANSIERING

6.1 Ekonomisk plan

För naturvårdsförvaltningen skall en ekonomisk plan upprättas. Planen skall biläggas skötselplanen (bilaga 5) men omfattas inte av fastställelsen av skötselplanen. Den ekonomiska planen bör revideras vart tredje år.

6.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Staten bekostar:

Utmärkning av reservatets gräns.

Framtagning och uppsättning av informationsskyltar.

Årlig ersättning till djurhållare och brukare enligt avtal.

Röjning och annan avverkning som kräver särskild hänsyn till natur- och kulturvärden.

Underhåll av parkeringsplatser.

Sopmaja eller dylikt.

Tillsyn av reservatet.

Karlskrona kommun bekostar: Underhåll av vandringsleden mellan Nättraby och Skärva samt tömning av sopor och latrin.

Markägaren bekostar: Övriga åtgärder som är att betrakta som normalt jord- eller skogsbruk.